

BI3b Integration gennem job og uddannelse

Baggrund

Det er visionen, at København i 2020 skal være bedst blandt sammenlignelige kommuner til at få borgerne i job eller uddannelse. Skal dette lykkes, kræver det en styrket indsats for at få borgere med anden etnisk baggrund end dansk i arbejde¹.

Det går fremad med indsatserne på området. Nye tal viser, at flere københavnere med anden etnisk baggrund end dansk kom i job i 2015 end i de foregående år, og flere unge med anden etnisk baggrund påbegyndte uddannelse. Der er dog stadig store udfordringer idet ledigheden for københavnere med anden etnisk baggrund end dansk er mere end dobbelt så høj som for københavnere med etnisk dansk baggrund.

I København er der ca. 10.000 ledige dagpenge og kontanthjælpsmodtagere med anden etnisk baggrund end dansk. Målgruppen har flere barrierer for job:

- Ca. en femtedel har aldrig haft et lønnet arbejde
- Ca. en tredjedel har ingen eller meget lille arbejdsrelateret netværk
- Kun halvdelen mener, at de har gode dansk kundskaber
- Lidt over halvdelen har grundskolen som højeste uddannelse eller ingen uddannelse²

I Københavns Kommunes Integrationspolitik 2015-18 er det målet, at flere københavnere med anden etnisk baggrund end dansk skal i job, og at merledigheden i forhold til etnisk danske københavnere skal reduceres med 25 pct. Skal de mål nås, er der behov for at supplere den ordinære beskæftigelsesindsats med særlige indsatser for denne målgruppe.

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen har med Integrationsaftale 2015-16 og Budget 2016 igangsat indsatser for få flere fra målgruppen i virksomhedspraktik, der skal bane vejen til job. Der er desuden igangsat en indsats med sprogstøtte og oplæring til specifikke brancher med gode jobmuligheder samt en indsats for at få indvandrerkvinder fra udsatte boligområder i virksomhedspraktik og løntilskud.

Unge med anden etnisk baggrund end dansk har et langt større frafald på erhvervsuddannelserne end gennemsnittet: Over 56 pct. falder fra og for drenge er frafaldet på 71 pct. Der er derfor behov for en massiv satsning på uddannelse for unge med anden etnisk baggrund end dansk for at indfri målet i Integrationspolitik 2015-18 om, at færre unge med anden etnisk baggrund end dansk skal falde fra uddannelse. Formålet med en styrket uddannelsesindsats for målgruppen er desuden at forebygge de væsentligste barrierer for job hos målgruppen.

Eksekveringsparat?	JA / NEJ
Udvalgsbehandlet (BIU)	JA
Kan igangsættes uden yderligere udvalgsbehandling	JA

Høringproces?	JA / NEJ
Bilag fra ByK vedlagt (planlægnings- og anlægsbevillinger)	
Projekt hørt i Kejd (anlægsprojekter)	
Projekt hørt i KS (IT-projekter)	

¹ I Københavns Kommune anvendes betegnelsen københavnere med anden etnisk baggrund end dansk for borgere, som er indvandrere eller efterkommere fra ikke-vestlige lande

² "Selvforklarede årsager til Ledighed", Epinion (2015), udarbejdet for Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen

Indhold

Med dette budgetnotat ønskes midler til fire tiltag, der bidrager til målene i Integrationspolitik 2015-18:

1. Intensiv jobindsats
2. Branchepakker: Virksomhedspraktik med branchefokus
3. Opkvalificering til job
4. Bliv i uddannelse

1. Intensiv jobindsats

Som led i kontanthjælpsreformen iværksatte Beskæftigelsesministeriet via Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering (STAR) et puljefinansieret forsøg med såkaldt integrationspålæg. Indsatsen består af:

- Op til 13 ugers intensivt forløb med virksomhedskonsulent med fokus på afklaring af beskæftigelsesmål
- Etablering af praktik inden for relevant branche samt uafbrudt praktikforløb indtil borgeren kommer i beskæftigelse
- Opfølgning og jobmentorstøtte ved virksomhedskonsulent med fokus på øgning af timetal
- Opfølgende lovpligtige jobsamtaler

Målgruppen for denne indsats er aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere over 30 år med anden etnisk baggrund end dansk. Forsøget afprøves i øjeblikket på Jobcenter København. Der samarbejdes med to private leverandører, som har i alt 200 borgere i virksomhedsrettede forløb. Forsøget har, sammenlignet med tilsvarende projekter, gode resultater med målgruppen, idet 82 pct. af borgerne har opnået virksomhedspraktik efter de første 6 måneder.

Indsatsen udløber med udgangen af 2016, det anbefales, at indsatsen fortsættes i 2017-2020. Da indsatsen hidtil har været finansieret eksternt via satspuljemidler, er der behov for ressourcetilførsel for at kunne videreføre indsatsen. Derfor ønskes i alt 2,3 mio. kr. årligt i perioden 2017-2020 til virksomheds- og beskæftigelseskonsulenter samt til tolkebistand. Herudover ønskes 0,4 mio. kr. i perioden 2017-2020 til køb af opkvalificerende kurser til målgruppen, fx hygiejnebevis og særlige køretekniske kurser.

2. Branchepakker: Virksomhedspraktik med branchefokus

I København er der ca. 4.000 ledige i København med anden etnisk baggrund end dansk, der er såkaldt jobparate. Målgruppen har flere afgørende barrierer for job, så som sprogvanskeligheder, manglende uddannelse, langtidsledighed og manglende erfaring med arbejdsmarkedet.

I Branchepakker kombineres virksomhedspraktik med en systematisk oplæring og sprogstøtte målrettet én specifik branche. Indsatsen består af:

- Afklaring til én branche med gode jobmuligheder
- Længerevarende virksomhedspraktik i den pågældende branche
- Oplæring i én specifik branche under virksomhedspraktikken via løbende progressionsmåling
- Sprogstøtte i brancherettet dansk under virksomhedspraktikken ude på virksomheden

Branchepakker har vist god effekt i flere andre kommuner, da metoden er specifikt udviklet til målgruppen. I Vejle Kommune steg andelen af borgere med anden etnisk baggrund end dansk, der kom i ordinær job eller uddannelse efter

virksomhedspraktik, fra 10,5 pct. til 33,9 pct. efter indførelsen af Branchepakker. Desuden har virksomhedspraktik en dokumenteret positiv effekt ift. at få målgruppen i job³. Branchepakker blev igangsat som et pilotprojekt i Københavns Kommune med midler fra Budget 16. Der er i den forbindelse investeret i opkvalificering af beskæftigelses- og virksomhedskonsulenter og metodeudvikling. Resultaterne af indsatsen foreligger primo 2017. De foreløbige erfaringer (maj 2016) viser, at virksomhederne er positive overfor konceptet, særligt pga. det længere og mere systematiske oplæringsforløb og den tætte opfølgning.

Indsatsen omfatter årligt ca. 300 jobparate med anden etnisk baggrund end dansk. Der søges 1,9 mio. kr. årligt i perioden 2017-2020 til virksomheds- og beskæftigelseskonsulenter samt en sprogkonsulent. Målsætningen er, at alle 300 borgere starter i virksomhedspraktik og dermed oplæres til én specifik branche. Dette skal resultere i, at 25 pct. kommer i ordinær beskæftigelse, 65 pct. i løn-tilskud og 10 pct. i uddannelse.

3. Opkvalificering til job

I København er der ca. 5.300 kontanthjælpsmodtagere med anden etnisk baggrund end dansk, der betegnes som såkaldte aktivitetsparate og typisk har været udenfor arbejdsmarkedet i mere end et år. Målgruppen har flere afgørende barrierer for job, såsom sprogvanskeligheder, manglende fagligheder, sociale barrierer, langtidsledighed, manglende erfaring med arbejdsmarkedet samt psykiske og fysiske helbredsproblemer.

Med forslaget *Opkvalificering til job* foreslås en afklarende og opkvalificerende indsats, som er skræddersyet til de aktivitetsparate borgere. Indsatsen er et op til 52-ugers forløb, med et klart jobrettet mål. Forløbet indeholder:

1. *Branchemoduler – opkvalificering og sprog*
Branchemodulerne er rettet mod de mest almindelige brancher i Københavns Kommune, herunder hotel og turisme, transport, detailhandel, sundhed og omsorg, håndværksfag og andre servicefag. I undervisningen præsenteres borgeren for branchens forskellige arbejdsopgaver og modtager målrettet danskundervisning.
2. *Jobsøgningsredskaber – CV og jobsøgning*
Borgeren introduceres til grundlæggende regler indenfor jobsøgning, med fokus på at skrive CV og ansøgninger, jobsamtale, etablering af netværk m.m. samt de direkte og indirekte veje til job.
3. *Medborgerskab og arbejdspladskultur*
Borgeren modtager undervisning i medborgerskab og arbejdspladskultur. Formålet er at bibringe borgeren viden om demokrati, myndigheder, love og regler og at borgeren får kendskab til danske traditioner, uskrevne regler og omgangsformer på en arbejdsplads.
4. *Praktiketablering og praktikmanagement*
Ud fra en individuel tilgang og en grundig afdækning af borgerens forudsætninger og kompetencer foretages en match til praktik, hvor borgeren kobles til en relevant virksomhed. Borgeren får hjælp og støtte gennem praktikken, der sikrer en tæt kontakt mellem konsulent, borger og praktikvirksomhed gennem hele forløbet. Typisk kommer borgeren i praktikforløb efter 10-13 uger.

³”Kommunernes integrationsindsats på beskæftigelsesområdet”, KORA (2016)

Der ønskes 2,2 mio. kr. årligt til køb af denne indsats hos ekstern leverandør i perioden 2017-2018. Dette beløb svarer årligt til 60 opkvalificeringsforløb af 52 uger, det vil sige 60 helårs-borgere. Men da forløbene er skræddersyet til den enkelte borger og derfor kan variere i længden, vil der være mulighed for løbende optag de første 13 uger af perioden.

Målsætningen er, at 75 pct. kommer i praktikforløb som en del af indsatsen og herefter at 20 pct. af borgerne er i ordinært job eller uddannelse, 20 pct. i privat løntilskud og 10 pct. i afklaring til fleksjob/revalidering ved afslutning. Derudover gælder det, at borgerne efter forløbet har opnået et højnet niveau i arbejdsmarkedsrettet dansk.

4. Bliv i uddannelse

Unge med anden etnisk baggrund end dansk falder oftere fra erhvervsuddannelsen end etnisk danske unge. Erfaringer viser, at det bl.a. skyldes manglende kendskab til uddannelsesmuligheder, en opvækst hvor uddannelse ikke er naturligt, samt manglende netværk og erfaring med at være i job.

Derudover har mange af de unge store faglige og sproglige udfordringer. Med erhvervsuddannelsernes nye adgangskrav på karakteren 02 i dansk og matematik kan det derfor være en udfordring blot at blive optaget på uddannelserne.

For at flere unge med anden etnisk baggrund end dansk påbegynder og fastholdes i en erhvervsuddannelse, er der behov for at supplere den ordinære indsats med en særlig indsats, der er skræddersyet til målgruppens udfordringer. De unge skal støttes fra deres første møde med beskæftigelsessystemet til opstart på erhvervsuddannelsen og op til tre måneder efter opstart. Indsatsen består bl.a. af:

- Tidlig afklaring af den unges ift. krav på uddannelsen med fokus på manglende faglige og sproglige kundskaber. Måltrettet vejledning med fokus på valg af uddannelse med realistiske adgangskrav samt mulighed for praktikplads og jobåbninger efter endt uddannelse
- Eksamensforberedelse og faglig støtte i dansk og matematik, så flere unge opnår karakteren 02
- Virksomhedspraktik og hjælp til at søge praktikplads. De unge opnår herved kendskab til arbejdspladskultur og kontakt til virksomheder med henblik på senere praktikplads

Undersøgelser viser, at vejledning om uddannelsesvalg, faglig støtte til fagene dansk og matematik og virksomhedsrettede tilbud før og under uddannelsen har afgørende betydning for, at de unge gennemfører en erhvervsuddannelse⁴. Der er desuden en statistisk sammenhæng mellem karakterer i dansk og matematik og gennemførelse af en erhvervsuddannelse⁵.

Indsatsen omfatter de ca. 600 unge under 30 år med anden etnisk baggrund end dansk, der har fået et uddannelsespålæg, og som har behov for ekstra støtte inden og under opstart på en erhvervsuddannelse. Målsætningen er, at 50 pct. af de unge skal være i ordinær beskæftigelse eller uddannelse 3 måneder efter afsluttet indsats (andelen er p.t. 41 pct.), og 30 pct. skal starte i virksomhedspraktik, som en del af indsatsen (p.t. får 3,2 pct. en virksomhedspraktik).

⁴ "Forberedende overgange til erhvervsuddannelserne", EVA (2014); "Analyse af betydningen af fritidsjob for indvandrere og efterkommeres beskæftigelses- og uddannelsessituation", Rambøll (2009), udarbejdet for STAR

⁵ "Folkeskolekarakterer og succes på erhvervsuddannelserne", Hvidtfeldt, C., & Tranæs, T. (2013), Syddansk Universitetsforlag

Der søges om 2,2 mio. kr. årligt i perioden 2017-2020 til fastholdelseskonsulenter, der primært er udstationeret på erhvervsskolerne.

Overordnede målsætninger og effekter

Tabel 1. Oversigt over aktiviteter og afledt effekt

(Del)aktivitet	Afledt effekt
- Intensiv jobindsats	<ul style="list-style-type: none"> - 82 pct. er i virksomhedspraktik efter seks måneder - Flere af de ledige gennemfører deres praktikforløb - Flere ledige afgår til ordinær beskæftigelse ved afslutning af virksomhedspraktik
- Branchepakker	<ul style="list-style-type: none"> - 300 borgere påbegynder årligt virksomhedspraktik via Branchepakker. Heraf kommer: - 25 pct. i ordinær beskæftigelse - 65 pct. i løntilskud - 10 pct. i uddannelse
- Opkvalificering til job	<ul style="list-style-type: none"> - 75 pct. kommer i et praktikforløb som en del af indsatsen. Efter afsluttet forløb er: - 20 pct. i ordinært job eller uddannelse - 20 pct. i privat løntilskud - 10 pct. afklares til fleksjob/ revalidering
- Bliv i uddannelse	<ul style="list-style-type: none"> - 50 pct. unge i målgruppen er i ordinært job eller uddannelse 3 måneder efter afsluttet indsats - 30 pct. starter i virksomhedspraktik som en del af indsatsen

Bydel og adresse

Alle bydele.

Økonomi

Tabel 2 præsenterer et overblik over økonomien i de fire ovenstående tiltag.

Tabel 2: Udgifter til service og efterspørgselsstyret indsats

Service					
(1.000 kr. – 2017 p/1)	2017	2018	2019	2020	I alt
1. Intensiv jobindsats	2.300	2.300	2.300	2.300	9.200
2. Branchepakker	1.900	1.900	1.900	1.900	7.600
4. Bliv i uddannelse	2.200	2.200	2.200	2.200	8.800
Udgifter til service i alt	6.400	6.400	6.400	6.400	25.600
Efterspørgselsstyret indsats					
(1.000 kr. – 2017 p/1)	2017	2018	2019	2020	I alt
1. Intensiv jobindsats	400	400	400	400	1.600
3. Opkvalificering til job	2.200	2.200			4.400
Udgifter til indsats i alt	2.600	2.600	400	400	6.000
Udgifter i alt	9.000	9.000	6.800	6.800	31.600

Risikovurdering

Der vurderes ikke at være væsentlige økonomiske risici ved de foreslåede indsatser, da alle fire indsatser bygger på erfaringer fra tidligere indsatser.

Bevillingstekniske oplysninger

Tidligere afsatte midler

Tabel 3. Tidligere afsatte midler på området

Tidligere afsatte midler (tkr.)	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	I alt
Branchepakker*				1.175				1.175
Bliv i uddannelse**			1.600	2.600				4.200
Udgifter i alt i tkr.			1.600	3.775				5.375

*Budget 16

**Integrationsaftale 2015-16 samt Budget16. Bemærk, at der ikke er tale om samme indsats, men at delelementer af indsatsen videreføres.